

ΕΙΡΗΝΗ

Κύριε Ἀρσένη.

Ὅστε χαίρῶν οὔτε εὐδιαθεσίαν ἔχω νὰ γράψω νέον τι ἵνα καταστρωθῆ εἰς τὸ καλὸν Ἡμερολόγιόν σου. Ἄν θέλῃς βάλῃς εἰς καμμίαν ἄχρηστον γωνίαν αὐτοῦ παλαιὰν ἐπιστολήν μου πρὸς τινα συγγενῆ μου, αὕτη δὲν ἦτο προσωρισμένη νὰ δημοσιευθῆ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι νὰ ἰδῇ κόσμος· ἀφ' οὗ ὅμως ἐπιμένετε, ἄς γελᾶσωσιν εἰς λογαριασμόν μου οἱ ἀναγνώσται σου.

Δ. Π.

Φίλτατε κ. Πτρ.....

Ἄντὶ νὰ εἰρηνεύσῃ τὴν διαταραχθεῖσαν εὐρυθμίαν τῶν τῆς καρδίας σου παλμῶν, ὡς ὑποθέτεις, ἢ τῶν πολλῶν τῆς ἀρχαιότητος Εἰρηνῶν ἱστορία, εἶναι πιθανὸν νὰ τὴν ἐπιτείνῃ μᾶλλον· εἰς δαίμονας δὲ τῆς ἡλικίας σου ἢ τοιαύτη ἐπίτασις ἄγει εἰς βεβαίαν πέτρωσιν. Ἡ φιλανθρωπία ἤθελε μοι ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον νὰ μὴ ὑπακούσω εἰς τὴν ἀδυναμίαν σου, ἂν μὴ ἡ ἐπιμονή σου δὲν παρεμέριζε τὴν τοιαύτην μου διάθεσιν. Τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς δὲν τὰς σβύνει τὸ ἔλαιον οὔτε τοῦ ὀξυγόνου ἢ ἐπίδρασις. Ἡ ὁμοιοπαθητικὴ μέθοδος δὲν ἰσχύει εἰς τοιαύτας καρδιαλγίας. Ἴδου ὅτι καὶ τὸ κάτοπτρον καὶ ὁ τῆς Ἀκροπόλεως ἀνήφορος, ὅστις ἀσθματώδῃ πρόχθεσι σε κατέστρεψε, δὲν ἠδυνήθη νὰ διδάξῃ τινὰς εἰς ποῖον ζῶδιον τῆς βιωτικῆς αὐτῶν τροχιάς εἶναι προκεχωρημένοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ τέρματί που τοῦ σταδίου τῶν εὐρίσκουσιν τὸν ἑαυτῶν ταράξιππον, ὁ τρόμος τοῦ ὁποίου εἰς εἰρηνολογιῶν τοὺς ἐξωθεῖ ἀναγνώσματα. Ἐν τούτοις ἰδοῦ σοι, ἀγαπητέ μοι πρεσβύτα, ἢ τοῦ πόθου σου ὑπηρεσία, ὅπως προχείρως δύναται νὰ κατασκευασθῆ. Καρπὸς τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦ ἀνδρογύνου Οὐρανοῦ καὶ Γῆς ἐγένετο κόρη πάνυ ὠραία ἢ καθ' Ἡσίοδον λιπαρὰ Θέμις, δηλαδὴ εὐρωστος καὶ φαιδρὰ Θέμις. Ἡ ἡλικία ἐτελειοποιεῖ προχωροῦσα τοῦ κορασίου τὰ κάλλη, καὶ τὸ δέκατον ἑβδομον ἔτος ἔδωκεν εἰς τὸ ῥόδον τοῦτο ζωηρὰν εὐωδίαν, εἰς τὴν δύναμιν τῆς ὁποίας ἐθυσίαζετο πολλῶν καρδιῶν ἢ τῶς ἀπάθεια καὶ ἀταραξία. Πρέπει νὰ ἦναί τις τῆς ἐμῆς κατασκευῆς ἵνα μὴ Σειρήνες τοιαῦται τὸν κατακηλοῦσι.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ θηρευταὶ τῶν ὠραιότητων ἦσαν ἐπιτηδεύοντες ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς καὶ μυρεψικαῖς ταύταις ἡμέραις. Ἀρχηγὸς δὲ καὶ πρωτομῆστορ αὐτῶν ἦτο ὁ μακάριος ἐκεῖνος Ζεὺς, τοῦ ὁποῖου ἡ εὐαισθησία εἶχε δύναμιν ἀσυγκρίτω λόγῳ ὑπερέτερον τῆς σῆς. Ἐνεκα δὲ τῆς θέσεώς του καὶ τῆς ἐπιμονῆς του καὶ τῆς συγκαταβάσεώς του εἰς τὸ νὰ μεταμορφῶνται καὶ εἰς ζῶον καὶ εἰς βροχὴν κτλ. ἔστεφεν αἰεὶ ἐπιτυχία τοὺς πόθους του καὶ νίκη τὰς ἐκδρομάς του, καὶ δὲν ἐζήτει παρηγορίας εἰς Εἰρηνῶν παλαιάς Ἱστορίας. Ἡ Θέμις δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων, αἷτινες ἠδύναντο νὰ μὴ προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ Διὸς καὶ νὰ μὴ σαγηνεύσωσι τὴν καρδίαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἠγνόει ἐντελῶς τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν, αἱ ὑποθέσεις του, ὅπως δὲ καὶ πάντων τῶν τότε Θεῶν καὶ πασῶν, πλὴν τῆς Ἀθηνᾶς, τῶν θεαινῶν καὶ τῶν (τότε) καλογηρῶν δὲν ἦσαν πνευματικῆς φύσεως. Ἦτο ὁπαδὸς τοῦ λεγομένου ὕλικου συστήματος, καθ' ὃ ἡ ὕλη καὶ ἡ κίνησις εἶναι τὸ κεφάλαιον καὶ ἡ δύναμις πάσης ὑπάρξεως. Κατὰ ταῦτα ὁ Ζεὺς ἔλαβεν ὡς δευτέραν του σύζυγον τὴν ὠραιότεραν τοῦ καιροῦ του κόρη, τὴν Θέμιδα. Μὴ ζηλεύεις, φίλε μου, ἕως θά ἦτο κάποτε Ζεὺς, δὲν ἦσαν πάντοτε Κρόνος, ὅπως τώρα, μὲ διχαλὴν τοῦ ἀγγλικοῦ συρμοῦ ξανθοπόλιον γενειάδα.

Ἄγνοῶ τί συμβαίνει καὶ τὸ πρῶτον τέκνον τῶν ἀληθινῶν καὶ ζωηρῶν ἐρώτων εἶναι κόρη. Ἡ γέννησις πρωτοτόκου κόρης εἶναι τεκμήριον ἀλάνθαστον ὅτι οὐχὶ συνήθεια καὶ ἔξις, ἀλλ' ἀγάπη τρυφερὰ καὶ γνήσιος ἕμερος ἐγένοντο οἱ παράγοντες αὐτῆς. Οὕτω τὸ πρῶτον τέκνον τοῦ Διὸς καὶ τῆς εὐσάρκου Θέμιδος ἦτο κόρη ὠνόμασαν δὲ ταύτην Εἰρήνην. Θέλουσί τινες τριτότοκον τοῦ ἀνδρογύνου τούτου τὴν Εἰρήνην, ἀγνοοῦντες ὅτι ποιητικὴ ἀνάγκη ἐν τῇ Θεογονίᾳ τοῦ Ἡσιόδου τὴν ἐτρέιτωσε, πρῶτην γενομένην καὶ οὖσαν.

Ἡ Εἰρήνη ἡ τοῦ Διὸς δηλονότι καὶ τῆς Θέμιδος κόρη, ἦτο εὐσαρκος, παχουλὴ, χιονόλευκος, λιγερὴ μὲ ὀφθαλμοὺς γαλανοὺς καὶ λίαν γλυκυδερκεῖς, μὲ εὐγένειαν ἤθους, προσήθειαν καὶ κοσμιότητα τελείαν, εἶχε τὴν γλυκύτητα τῆς ἀγάπης τῶν γονέων τῆς ἦτο, κατὰ τὸν Ὀρφέα ἠδυπρόσωπος, ἀγνή, ἀνθηρὰ, τέλος πάντων ἦτο ἔρωτος κατασκευάσμα, τὸ καταλαμβάνεις Πτρ. μου ; Ὁ Ὀρφεὺς

ἦτο ποιητής, φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχε καὶ προφητικὴν δύναμιν, διότι λέγει τὴν Εἰρήνην τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος *Πολύολβον*; ὡς νὰ λέγωμεν πλουσίαν, ἐν ᾧ τοιαῦται εἰσὶν Εἰρήναι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ὅπως δὴ καὶ ἡ σὴ Ἰωνία θεότης. Ταύτας ἴσως προιδῶν ὁ Ὅρφευς εἶπε πολύολβον ἐκεῖνην.

Ὅπως ὅλαι σχεδὸν αἱ τοῦ τότε καιροῦ Εἰρήναι, οὕτω καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀφήρει πολλῶν τῆς καρδίας των τὴν εἰρήνην καὶ τρικυμῖαι σφοδραὶ διεδέχοντο τὴν γαλήνην των. Κάμνεις ὅρκον ὅτι δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν;

Οἱ πηλαιοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον ἰδρυμένον βωμὸν Εἰρήνης καὶ ἄγαλμα αὐτῆς πλησίον τοῦ Ἀμφιαράου. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο παρίστα τὰ προτερήματα τινῶν ἐκ τῶν εἰρηνῶν τῆς γνωριμίας σου καὶ τῆς καρδίας σου· δηλαδή ἦτο πεπονημένη φέρουσα τὸν θεὸν Πλούτον. Καὶ ἐν τῷ Πρυτανεῖῳ των εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι Εἰρήνης ἄγαλμα. Ὁ τῆς Ῥώμης Αὐτοκράτωρ Οὐεσπασιανὸς τόσον ἐτίμα καὶ ἐσέβετο τὴν Εἰρήνην, ὥστε μεγαλοπρεπέστατον αὐτῆς ναὸν ἐν Ῥώμῃ ἔκτισε.

Ἡ πηλαιὰ ἐκεῖνη Θεὰ Εἰρήνη εὐρίσκεται ἔκτυπος ἐν ἀρχαίοις νομίσμασι καὶ ποιεῖται νεαρά, φέρουσα πλουσιοπάροχα δῶρα τῆς φύσεως, ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ κλάδον ἐλαίας ἢ κηρύκειον Ἑρμοῦ. Παριστάνεται ἐνίοτε πυρπολοῦσα ὄπλων θημωνίαν, ἢ φέρουσα μετὰ χειρας καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ στάχους. Θέλουσι ταῦτα προσόντα τῆς προσηγορικῆς Εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν εἶναι ἀλλότρια καὶ τῶν προσωπικῶν Εἰρηνῶν.

Ἐρωτικὴν ἱστορίαν ἢ μυθολογικὴν Εἰρήνην δὲν ἔχει, δηλαδή ἡ παράδοσις δὲν φέρει ἀπομνημονεύματα τῆς Εἰρήνης τοιαῦτα. Ἀλλὰ κόρη ὡς ἐκεῖνη γίνεται νὰ μὴ συνεκίνησε κόσμον, γίνεται ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν νὰ μὴ ἀφήρσει πολλῶν καρδιῶν εἰρήνην; οὐχὶ πάντως, ἀγνοοῦμεν ὅμως τὰ καθέκαστα, καὶ τοῦτο σὲ ὠφελεῖ.

Τὰ ὅρια τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀπαιτοῦσι νὰ κλείσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸν λογαριασμὸν τῆς τοῦ Διὸς κόρης Εἰρήνης σύντομον. Εἰς δευτέραν εὐκαιρίαν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτης πολυλογώτερον. Οἱ σπαρτοπόλιοι ἀγαπῶσι τὴν πολυλογίαν καὶ ἐξ ὑποκειμένου καὶ ἐξ ἀντικειμένου· βλέπεις ὅτι γνω-

ρίζω και ταύτας τὰς ἀγάπας σου, πολύτιμε και ἀγαπητὲ Πτρ.

Θὰ ἦτο ἀδίκημα, ἂν κατελίπαμεν ἀμνημόνευτον ἄλλην μίαν παλαιὰν Εἰρήνην, τῆς ὁποίας αἱ χάριτες κοσμοῦσι νέας τινὰς Εἰρήνας. Ἐνωῶ τὴν θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος και τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀλφειοῦ Μελανθείας, ἐξ ἧς ὠνομάσθη Εἰρήνη τὸ πάλαι ἡ ὕστερον ὀνομασθεῖσα Καλαύρια νῆσος ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ.

Γινώσκεις τί θὰ εἶπῃ Ποσειδῶν και Μελάνθεια; Σὲ λυποῦμαι, καλότυχε, και παρέρχομαι ἐν σιωπῇ τὰ περὶ τούτων. Ἄρκει Σοι ἡ ἐκ τῶν Εἰρηνῶν ἀνησυχία. Σὺ δικαίωνω δέ, διότι τις τῶν θνητῶν νοῦν και καρδίαν ἔχων δὲν ἠγάπησε τὰς ὠραίας και ἐναρέτους κόρας. Τίς δὲν προσήνεγκε θυμίαμα εἰς τὴν ἀγνότητά των, τίς ποτε δὲν ἐλάτρευσε ἐν πάσῃ τιμῇ τῆς Σῆς Εἰρήνης τὴν ἀθώτητα και δὲν ἠύχθη αὐτῇ αἴσιον και εὐδαίμον μέλλον.

Εἰρήνας τινὰς, και καλὰς ταύτας, φέρει τῇ γνωριμίᾳ ἡμῶν και ἡ Ἐκκλησιαστικὴ και ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία ἀλλὰ ταύτας δὲν θεωροῦμεν αἴσιον ν' ἀνακμιζόμεν οὔτε ταῖς μυθολογικαῖς Εἰρήναις. Ἦθελεν εἶναι δίκαιον νὰ σχετίσωμεν ταύτας πρὸς τὴν σύγχρονον ἡμῖν ἱστορίαν, ἀλλὰ τοῦτο ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ διαμαρτυρήσεις και ἀντιζηλίαις, και ἱστορίας Ἡ δὲ παροιμία λέγει· «Μῆτε τὸν διάβολον νὰ ἰδῆς, μῆτε τὸν σταυρὸν σου νὰ κάμῃς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Ἰουλίου 1882.

Δ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ.

